

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног родитеља и име	Ђорђевић Миливоје Милица
Датум и место рођења	26.10.1981. године

Основне студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Пословна економија
Звање	Дипломирани економиста
Година уписа	2000.
Година завршетка	2005.
Просечна оцена	9,11

Мастер студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Рачуноводство, ревизија и финансијско управљање
Звање	Мастер економиста
Година уписа	2009.
Година завршетка	2010.
Просечна оцена	10,00
Научна област	Пословне финансије, рачуноводство и ревизија
Наслов завршног рада	Финансијско извештавање о нематеријалној имовини у условима глобалне економије

Докторске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Рачуноводство
Година уписа	2008.
Остварен број ЕСПБ бодова	120
Просечна оцена	9,82

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације	Интерна ревизија у функцији унапређења корпоративног управљања
Име и презиме ментора, звање	Тадија Ђукић, редовни професор
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације	Одлука бр. 8/18-01-003/15-009 од 17.04.2015. године

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна	273 + 16 (прилози)
Број поглавља	5 (пет)
Број слика (шема, графикона)	14 (четрнаест)
Број табела	22 (двадесетдве)
Број прилога	5 (пет)

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.		Категорија
1	<p>Ђукић, Т., Ђорђевић, М., (2016), <i>Коришћење рада интерне ревизије у ревизији финансијских извештаја</i>, Антикризне политике и поскризни процеси: изазови економске науке</p> <p><i>Иако је током година развоја интерне ревизије дошло до слабења њене везе са екстерном ревизијом, због чега ове две професије данас имају различите циљеве, улогу, предмет ревидирања, примарне стејхолдере и др., коришћење рада интерне ревизије у ревизији финансијских извештаја све више се потенцира. У раду аутори указују на области у којима се екстерни ревизор може ослонити на рад интерне ревизије, затим на факторе који у највећој мери детерминишу одлуку екстерног ревизора да користи рад интерне ревизије, и напослетку, на значај и бенефите које остварује субјекат чији су финансијски извештаји предмет ревидирања, а као последица кооперације и координације рада између ових професија.</i></p>	M45
2	<p>Ђорђевић, М., Ђукић, Т., (2015), <i>Contribution of internal audit in the fight against fraud</i>, Facta universitatis Series: Economics and Organization Vol. 12, No 4, 2015, стр. 297 - 309</p> <p><i>Констатни пораст обима превара које остављају разорне последице на успешност пословања предузећа условљава значајну заокупљеност предузећа овим проблемом. Свесна чињеница да је успостављање адекватног процеса управљања ризиком преваре нужност, предузећа у све већој мери ефективност поменутог процеса базирају на потенцијалима интерне ревизије. Имајући у виду да интерна ревизија нема примарну одговорност у спречавању и откривању превара њено интегрисање у процес управљања ризиком превара представља нови изазов за ову функцију. У раду аутори најпре указују на факторе који опредељују могућност интерне ревизије да се бори против превара, а онда и допринос који ова функција може да пружи у њиховом спречавању, откривању и истраживању.</i></p>	M51
3	<p>Ђукић, Т., Ђорђевић, М., (2014), <i>Needs and specifics of ensuring effective internal audit</i>, Facta universitatis Series:Economics and Organization Vol. 11, No4, 353-365</p> <p><i>У савременим условима пословања интерна ревизија поседује значајне потенцијале за креирање додатне вредности за предузеће и унапређење његовог пословања. Мера у којој ће интерна ревизије реализовати своје циљеве првенствено је условљена нивоом њене ефективности. У том смислу, аутори се у раду, поред истицања значаја интерне ревизије за остварење статешких циљева предузећа, посебно баве специфичностима обезбеђивања њене ефективности. Те специфичности се односе како на питање мерења ефективности интерне ревизије, тако и на идентификовање и анализу фактора који у највећој мери детерминишу остварени ниво ефективности интерне ревизије.</i></p>	M51
4.	<p>Ђорђевић, М., Новићевић-Ћећевић, В., (2014), <i>Synergistic effects of internal audit and lean-six sigma concept on business process improvement</i>, Facta universitatis Series:Economics and Organization Vol. 11, No3, стр. 237-249</p> <p><i>Суочена са низом изазова из окружења у којем спослују, предузећа су више него икад свесна чињенице да напори усмерени на унапређење пословних процеса представљају један основни услова, не само раста и развоја, већ и опстанка предузећа. Унапређење пословних процеса је могуће реализовати уз подршку бројних концепата међу којима се посебно истиче lean-six sigma. Међутим, веома велики потенцијал у том смислу поседује и интерна ревизија. С тим у вези, у раду се најпре говори о суштини и претпоставкама на којима се темеље интерна ревизија и lean-six sigma концепт, а затим се сагледавају могућности њиховог интегрисања са циљем постизања бољих резултата.</i></p>	M51
5.	<p>Крстић, Ј., Ђорђевић, М., (2012), <i>Интерна ревизија у условима кризе – узрочник, превладавање слабости и препоруке за њено боље функционисање</i>, Тематски зборник радова са пројекта: Наука и светска економска криза, стр. 379-388</p> <p><i>У раду аутори указују да интерна ревизија није директно означена као узрочник економске кризе, али да се ради о професији пред коју је економска криза ставила бројне изазове. Уочене слабости интерне ревизије у оквиру процеса управљања ризицима условиле су потребу идентификовања одговарајућих активности које треба да допринесу да интерна ревизија постане један од кључних фактора успешности управљања ризицима и предузећа, уопште. Тачније, од интерне ревизије се очекује не само прилагођавање новонасталим околностима-условима кризе и рецесије, већ и да омогући реализацију бројних захтева који се односе на повећање ефикасности корпоративног управљања. ефикасности</i></p>	M45

процеса ревизије и унапређење поступка процене ризика.

Bonić, Lj, **Dorđević, M.**, (2012), *Potentials of internal auditing in enterprise risk management*, Facta Universitatis Series Economics And Organization, Vol. 9, No 1, стр. 123-137

6.

У савременим условима пословања интерна ревизија постаје значајни механизам управљања ризиком предузећа. Потенцијали интерне ревизије у управљању ризиком су одређени делокругом рада интерне ревизије и везани су за пружање уверавања о ефикасности и делотворности процеса управљања ризицима предузећа и давање савета по питању управљања најзначајнијим ризицима са којима се предузеће суочава. Интерни ревизори треба да процене ефикасност процеса управљања ризиком предузећа, формирају мишљење и дају предлоге за побољшање тог процеса. При томе је веома битно да сачувају своју независност у односу на менаџмент предузећа који је одговоран за процес управљања ризиком предузећа.

M51

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Кандидат Милица Ђорђевић испуњава све услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Економског факултета у Нишу. У складу са Стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета у поступку организовања и завршетка докторских академских студија и израде и одбране завршног рада - докторске дисертације Економског факултета у Нишу, кандидат је извршио све предиститне и испитне обавезе на докторским академским студијама, презентовао резултате истраживања у вези са пријавом теме докторске дисертације на два докторантска колоквијума и пријавио тему докторске дисертације. Кандидат испуњава и услове дефинисане Правилником о поступку примене и условима за одбрану докторске дисертације Универзитета у Нишу. Такође, кандидат је аутор више од једног научног рада објављеног у домаћем часопису са листе Министарства надлежног за науку, као и доказ да је првопотписани аутор научног рада објављеног у часопису који издаје Универзитет у Нишу или факултет Универзитета у Нишу.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације

Поред увода и закључка структуру докторске дисертације чини пет делова.

У првом делу рада - *Корпоративно управљање и савремено корпоративно предузеће: теоријске основе и одређена разграничења*, најпре је пружена анализа теорија корпоративног управљања, а затим су анализирани принципи, модели и регулаторни оквир корпоративног управљања као основе обезбеђивања његове ефикасности. Логично, изучавање овог феномена претпоставља незаобилазну анализу основног субјекта у том систему тј. корпоративног предузећа - његове суштине и активности, интереса његових стејкхолдера и потребе ефикасног управљања мисијом, визијом и перформансама. Комплексност система корпоративног управљања огледа се и у надлежностима учесника овог система, као и њиховог међусобног односа, због чега је на крају првог дела анализирана улога извршног руководства, комитета за ревизију, екстерне ревизије и интерне ревизије.

У другом делу рада - *Интерна ревизија као део интерног надзора у систему корпоративног управљања* истраживање је усмерено на анализирање места и значаја интерног надзора у систему корпоративног управљања, при чему је посебна пажња посвећена интерној контроли. Након тога, предмет истраживања се фокусира на основна обележја модерне интерне ревизије: дефинисање интерне ревизије, основне принципе на којима је заснована, разграничење интерне ревизије од осталих облика надзора и организационе аспекте ове функције. На крају другог дела посебно су сагледани напори законодавних и других регулаторних тела, као и Института интерних ревизора, у афирмисању интерне ревизије као кључног учесника у систему корпоративног управљања.

У трећем делу рада - *Улога и активности интерне ревизије у систему корпоративног управљања* предмет истраживања се сужава на сагледавање улоге и анализу активности интерне ревизије које доприносе унапређивању система корпоративног управљања. Представљена је еволуција интерне ревизије која се поред проширења делокруга рада огледа и у проширењу њене улоге - поред традиционално присутних услуга уверавања, интерна ревизије пружа и консултантске услуге. У том смислу, активности савремене интерне ревизије, које су биле предмет анализе, усмерене су на свеобухватно унапређивање контролног процеса у предузећу, пружање подршке адекватног управљања ризицима са којима се предузеће суочава, унапређивање ефикасности, ефективности и економичности пословних процеса и откривање и спречавање превара (криминалних радњи) у пословању.

У четвртном делу - *Ефективност интерне ревизије као услов њеног доприноса унапређењу система корпоративног управљања*, најпре се апострофира нужност обезбеђивања ефективности

интерне ревизије за адекватно реализовање њене улоге и активности усмерених на унапређење система корпоративног управљања. Надаље, садржај овог дела чини анализа приступа и методологије мерења ефективности интерне ревизије развијених у теорији и пракси. Њиховом компаративном анализом идентификована су различита мерила ефективности интерне ревизије, као и бројни фактори који условљавају остварени ниво ефективности. Ипак, међу факторе који имају најзначајнији утицај, у раду се истичу: независност и објективност интерне ревизије, планирање интерне ревизије и приступи извештавању интерне ревизије. Анализом ових фактора апострофиране су кључне варијабле сваког од њих и јачина њиховог утицаја на ефективност интерне ревизије.

У петом делу рада - *Интерна ревизија у пракси корпоративног управљања у Републици Србији* сагледани су домети и перспективе даљег развоја интерне ревизије у систему корпоративног управљања у Републици Србији. У овом делу рада дефинисан је предмет и циљ истраживања, пружен је детаљан опис оквира и методологије истраживања, а затим приказ и дискусија резултата истраживања. На основу добијених резултата истраживања и познавања искустава земаља са развијеном праксом интерне ревизије, сагледане су могућности, и на основу тога конципиране препоруке за унапређење места, улоге и активности интерне ревизије у систему корпоративног управљања у Републици Србији са посебним освртом на питања обезбеђивања њене ефективности.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације

У пријави докторске дисертације дефинисан је основни циљ - да се установи и да одговор на питање да ли су предузећа у којима је успостављена интерна ревизија успешнија од оних предузећа у којима ова функција није успостављена. Реализација основног циља истраживања подразумевала је његово спецификовање кроз циљеве нижег реда, на основу којих су дефинисане истраживачке хипотезе. Намера кандидата је била да се установе домети интерне ревизије у унапређењу система корпоративног управљања у предузећима у Републици Србији. Подаци прикупљени емпиријским истраживањем коришћени су за проверу истраживачких хипотеза. Емпиријски су потврђене хипотезе којима се претпоставља да интерна ревизија заузима значајно место у систему корпоративног управљања у предузећима у Републици Србији, да њена улога превазилази улогу традиционално усмерене интерне ревизије и да интерна ревизија доприноси унапређењу финансијских перформанси пословања предузећа, као индикаторима успешности управљања. Такође, резултати истраживања указали су да независност и објективност интерних ревизора, адекватно планирање активности и приступи извештавању интерне ревизије значајно опредељују ниво остварене ефективности ове функције.

Резултати спроведеног истраживања омогућили су конципирање препорука за унапређење праксе интерне ревизије у предузећима у Републици Србији, чиме су испуњени циљеви и постигнути очекивани резултати докторске дисертације.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације

Значај и научни допринос докторске дисертације, у најширем, огледа се у пружању подршке досадашњим истраживањима и богаћењу основе за даље свеобухватно теоријско и концептуално уобличавање развоја интерне ревизије.

Теоријски допринос докторске дисертације огледа се у систематизацији сазнања везаних за улогу и активности модерне интерне ревизије, а затим и резултата претходних истраживања која се односе на валоризацију потенцијала интерне ревизије за унапређивање система корпоративног управљања. Детаљним изучавањем питања ефективности интерне ревизије, као мере у којој ова функција постиже своје циљеве, у докторској дисертацији систематизовани су приступи њеног мерења и идентификовани фактори са најснажнијим утицајем на ефективност интерне ревизије.

Резултати спроведеног емпиријског истраживања представљају посебан допринос докторске дисертације јер обезбеђују повећање евиденције о значају интерне ревизије за унапређивање система корпоративног управљања - истраживањем праксе интерне ревизије у предузећима у Републици Србији потврђење су претпоставке о њеном позитивном утицају на финансијске перформансе предузећа, као крајњим стандардима за оцену успешности корпоративног управљања.

Сумирањем резултата теоријског и емпиријског истраживања обезбеђена је интеграција знања о интерној ревизији чијим је коришћењем пружен кључни допринос докторске дисертације. Конкретно, спроведено истраживање резултирало је креирањем научно заснованог и практично потврђеног садржаја на основу кога су конципиране препоруке за приближавање праксе интерне ревизије у Републици Србији најбољој пракси, уз усклађивање са актуелним привредним кретањима.

Оцена самосталности научног рада кандидата

Уз уважавање сугестија ментора кандидат је дефинисао предмет и циљеве истраживања, а затим, у складу са тим дефинисао структуру докторске дисертације. Кандидат је показао висок степен самосталности у свим фазама израде докторске дисертације. На основу анализе релевантне литературе и законодавних и професионалних решења из области ревизије и корпоративног управљања, представио је теоријску основу предмета истраживања. Кандидат је самостално реализовао све фазе емпиријског истраживања чији су му резултати омогућили самостално тестирање дефинисаних хипотеза, формулисање закључака и предлагање препорука за унапређење предмета истраживања.

ЗАКЉУЧАК

Комисија констатује да су резултати истраживања, научни допринос и самосталност научног рада кандидата задовољавајући и потпуно сагласни са одредбама Закона, Статута Универзитета и Статута Економског факултета у Нишу. Сходно томе, Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију кандидата Милице Ђорђевић под називом „Интерна ревизија у функцији унапређења корпоративног управљања” и предлаже Наставно-научном већу Економског факултета у Нишу да прихвати Извештај о оцени докторске дисертације и одобри њену јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовану Комисије 8/18-01-005/16-061

Датум именованја Комисије 11.07.2016.

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Љиљана Бонић, ванредни професор		
	председник		
	Пословне финансије, рачуноводство и ревизија (Научна област)	Економски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
2.	Тадија Ђукић, редовни професор		
	ментор, члан		
	Пословне финансије, рачуноводство и ревизија (Научна област)	Економски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	Биљана Јовковић, доцент		
	члан		
	Рачуноводство, ревизија и пословне финансије (Научна област)	Економски факултет у Крагујевцу (Установа у којој је запослен)	

Датум и место:
Јули 2016. Ниш